

KONTAKTEN

ÅRGANG 71 - NR. 138 - APRIL 2022

- og alle gode tanker de kan slet ikke dø, før endnu bedre tanker er spiret af deres frø!

**Elevforeningen TMR
og Sejergaardsskolens Elevforening**

E-mail: info@tmr-elevforeningen.dk

www.tmr-elevforeningen.dk

CVR-nr. 35957367

Skolens hjemmeside

www.sejergaardsskolen.dk

Elevforeningens adresse

v/ formand og Elevforeningens
repræsentant i skolens bestyrelse

Bendt Ole Løike, R66

Løvsangervej 44

4000 Roskilde

Telefon +45 2248 7862

E-mail: bo.loike@gmail.com

Bank

Dansk Bank, konto 3117-3196000194

Swift adresse: DABADKKK

Iban nr.: DK 2330003117000194

KONTAKTEN

Blad nr. 138, april 2022

Årgang 70

Oplag 150

Herudover distribueres ca. 600 elektroniske
eksemplarer direkte til elevernes forældre

Bladet er tillige tilgængeligt for alle på

Elevforeningens hjemmeside

Redaktion og layout

Klaus Lunøe (ansv. red.)

Jane Jensen (grafiker)

Næste nummer vil fremgå at foreningens
hjemmeside, hvornår og i hvilken form
efterårsnummeret af KONTAKTEN vil være
tilgængelig.

Forsidefoto

Knut og Preben Holst foran Tølløse Slot,
1939.

INDMELDELSE

Elevforeningen TMR og Sejergaardsskolens Elevforening blev stiftet 4. juli 1943 med det formål, at styrke og videreføre fællesskabet fra skoletiden. Elevforeningen optager gerne nye medlemmer.

Indmeldelse til Elevforeningen
via e-mail th@troels-hallig.dk

INDHOLD

ELEVFORENINGENS BESTYRELSE	4
KLUMMEN	5
ARTIKLER	
Realskolen i Tølløse – et historisk rids	6
Branden på Tølløse Slot den 22. februar 1942	10
Indkaldelse og dagsorden til ekstraordinær og ordinær generalforsamling	24
Nyt fra skolen	25
Medlemsliste	28
Vi efterlyser e-mail-adresser	32
KOMMENDE ARRANGEMENTER	
Announce for julemødet	33
IN MEMORIUM	
Anders Larsen	34
Birgitte Frigast	36

ELEVFORENINGENS BESTYRELSE

Formand og Elevforeningens repræsentant i skolens bestyrelse
Bendt Ole Løike, R66
Løvsangervej 44
4000 Roskilde
Telefon +45 2248 7862
E-mail: bo.loike@gmail.com

Kasserer
Trine Borre
Søvang 16
4000 Roskilde
Tlf.: +45 5152 1881
E-mail: famborre@gmail.com

Næstformand
Troels Hallig, R67
Høgevej 1
2970 Hørsholm
Telefon +45 2423 2658
E-mail: th@troels-hallig.dk

Sekretær
Anne Voigt, R67
Bøssemagergade 1E
3150 Hellebæk
Telefon +45 3145 5031
E-mail: voigtanne@hotmail.com

Redaktør
Klaus Lunøe, R64
Allégade 22 F
2000 Frederiksberg
Telefon +45 2444 3458
E-mail: klaus.lunoe@gmail.c

Suppleant
Finn Helmer, R67
Bakkevej 18
4350 Ugerløse
Tlf.: +45 2015 6510
E-mail: finn@helmer.com

Bestyrelsesmedlem
Peter Tretow-Loof, R67
Ordrupvej 90, 1.
2920 Charlottenlund
Telefon +45 4588 4548
E-mail: peter@tretow-loof.dk

Suppleant
Kirsten Sørensen, R67
Kvarmløsevej 61
4340 Tølløse
Tlf.: +45 2278 6216
skovlyvej11@icloud.com

Bestyrelsesmedlem
Michael Huusom, R64
Havrevænget 208
2980 Kokkedal
Tlf.: +45 6166 2609
E-mail: michael@huusom.dk

Revisor
Flemming Jørgensen, R66
Hørsholm Park 16, 1. tv.
2970 Hørsholm
Telefon +45 2085 4206
E-mail: flemming@aabredde.dk

KLUMMEN

Af formand Bendt Ole Løike

Medens disse linjer skrives, skinner solen og Corona er langt væk. Alt burde således være godt, men følger man med i nyhederne (og hvem gør ikke det), så er billedet et helt andet. Krigen i Ukraine berører os alle. Må den snart få en ende. De stakkels Ukrainere.

Vi håber i bestyrelsen, at mange medlemmer vil komme til vores generalforsamling den 21. maj 2022 kl. 12 på Svogerslev Kro ved Roskilde. Det er jo ikke så længe siden, vi har haft generalforsamling, men nu skulle vi gerne tilbage til det normale. I 2023 planlægger vi generalforsamling i starten af juni, så det ikke kolliderer med konfirmationer.

Julemødet afholdes i år den 20. november på Herthadalen ved Lejre. De hyggelige omgivelser skulle gerne skabe den rette julestemning. Så også her håber vi, der kommer mange. Inden frokosten skal vi dog, som vi plejer, nedlægge en krans ved frøkenernes mindesten.

Vores gamle skole består stadig. Musikefterskolen går fantastisk med mange elever og gode aktiviteter. Grundskolen har problemer med de yngre årgange, da disse på landsbasis er små. Der arbejdes ihærdigt på at skaffe flere elever i nærområderne.

Vores medlemstal er for nedadgående, hvilket også er forventeligt. En er død, og enkelte har meldt sig ud. Nye medlemmer kan vi ikke forvente, da de fleste medlemmer har med kostskoletiden at gøre eller er nuværende lærere.

Hvis der er medlemmer, der mangler KONTAKTEN nr. 137, så ligger den på vores hjemmeside, da vi fremover kun har én KONTAKTEN om året i fysisk form. Antallet af indlæg fra medlemmer udenfor bestyrelsen har de senere år været meget begrænset, så behovet for mere end et nummer er nok ikke så aktuelt. Lad os til slut håbe på en varm og fredelig sommer for alle.

De bedste hilsner
Bendt Ole Løike
Formand

Elever og lærere stillet op til fotografering foran den ældste bygning på Tølløse Realskole. Datering: ca. 1915.

REALSKOLEN I TØLLØSE – ET HISTORISK RIDS

Af Inge Lis Madsen, Tølløse Lokalarkiv

I 1895 gik en kreds af borgere i Tølløse og omegn sammen om at etablere en privatskole i Stationsbyen. Blandt initiativtagerne var en købmand, urmager, murer, tømrer, sadelmager, skrædder, hotelejer, postbud, gartner, gårdejer, øl-handler samt godsforpagteren på Aastrup.

På det tidspunkt var der 3 almueskoler i sognet, en pogeskole for de mindste i byen samt en privatskole ude ved slottet for børn af forældre med tilknytning til herregården. Men i den gryende stationsby syntes man, at der var brug for en skole, der vægtede fremmedsprog, naturfag, historie, geografi, regning og matematik højere, og som niveaumæssigt befandt sig midt imellem almueskolen og latinskolen.

Den nye skole, der fik navnet Tølløse Realskole, havde ikke den nemmeste start. De første år lejede forældre kredsen bygningen ud til en skolebestyrer, ja, faktisk flere af slagsen, for der var hyppig udskiftning. Søgningen til skolen – og dermed også økonomien – var heller ikke så god, måske fordi Tølløse-Ågerup Kommune i 1901 opgraderede sit skoletilbud og byggede en helt ny kommuneskole midt mellem Gl. Tølløse og Stationen.

Men tid efter anden kom der mere stabile forhold. Fra 1907-17 var Hans Jacob Thorgils skolebestyrer. Han afløstes af David Petersen og Rasmus Rasmussen, der dog kun sad ved roret et par år, hvorefter M. J. Fjeldbo tiltrådte. Det blev i hans tid, at skolen fik eksamensret til mellemskolen – det skete i 1924 – og året efter fik man det til realskolen. Det var også Fjeldbo, der puslede med tanken om at oprette en kostafdeling på skolen, som hidtil havde fået sine elever fra Tølløse og de omkringliggende kommuner.

I aug. 1928 blev Tølløse Realskole solgt af forældre kredsen til lærerinde frk. Louise Høyer, der sammen med veninden frk. Marie Hesseldahl, der var cand.pharm., stod i spidsen for skolen helt til 1962. En lang og stabil periode, hvor den (jf. skolens jubilæumsskrift fra 1995) ændrede fokus

TMR med bygninger fra før 1939.

To små kostelever i den uniform, som de kun bar ved ud- og hjemrejse til skolen samt ved festlige lejligheder. Den daglige påklædning var af gråt stof og plusfours. Udateret foto.

Nogle af de små kostelever ved vaskekummerne på gangen. Udateret.

fra "det folkelige til det udvalgte, fra det lokale til det internationale, fra arbejdsskole til autoritær skole, fra et overvejende grundtvigsk livssyn til et høj Kirkeligt".

Det var også de to frøkner, der etablerede en kostafdeling på skolen. De to første elever medbragte frk. Høyer fra sin tidligere arbejdsplads i Frederiksværk, året efter kom 3 elever mere til. Det blev frk. Hesseldahl, der fik ansvaret for denne del af skolens virksomhed. Størstedelen af skolens elevgrundlag var dog stadig "by-eleverne" fra Tølløse og omegn.

Da frøknerne kom til, var der en skrantende økonomi og kun 56 elever på skolen. 10 år senere (i 1938) gik der 198 elever på Tølløse Realskole, og i 1953 var elevtallet 275, heraf var de 100 kostelever.

Som kostelev skulle man de første år selv medbringe seng, dyne og sengeinned, kommode, håndklæder, ske og gaffel. Man overnattede på sovesale, og vaskekummer med koldt vand befandt sig på gangene. Baderum var der i kælderens, hvor også oldfruen holdt til. Dagligstuen, som kosteleverne benyttede, var frøknernes private.

Gennem de mange år ledede Høyer og Hesseldahl skolen med fast og myndig hånd. Eleverne frygtede frøknerne lidt, for der skulle være orden i sagerne; men der var også masser af hjerterum.

Skolen tog, efter frøknerne kom til, navneforandring til Tølløse Mellem- og Realskole (TMR), et navn den havde til 1958, hvor mellemskoleeksamenen blev afskaffet. Herefter ændredes navnet til Sejergårdsskolen. To år senere (i 1960) gik den fra at være privatejet til at blive en selvejende institution.

Marie Hesseldahl døde i 1962, 67 år gammel. Herefter ønskede frk. Høyer ikke at fortsætte alene som leder og gav stafetten videre til Knud Binzer, der tidligere havde været lærer på skolen. Flere dygtige skoleledere og mange dygtige lærerkræfter har siden bidraget til at gøre skolen til det, den er i dag. En skole med omkr. 420 elever på 0.-9. klassetrin, der – ifølge hjemmesiden – "vil udvikle kreative, ansvarlige og selvstændige mennesker på et højt fagligt niveau understøttet af en mangfoldighed af aktiviteter, hvor musik spiller en særlig rolle".

Tølløse Slot – som det så ud i 1939.

BRANDEN PÅ TØLLØSE SLOT DEN 22. FEBRUAR 1942 FOR 80 ÅR SIDEN

Af Klaus Lunøe – kostskoleelev fra 1954 til 1964

Vinteren 1942

Vinteren 1942 var den strengeste vinter nogensinde i Danmark. Vinteren 1942 var den sidste af de såkaldte trilling-isvintre. I Brande blev der den 8. februar 1942 slået kulderekord i Danmark med en temperatur på helt ned til 29,0 frostgrader.

Kostafdelingen på Tølløse Slot

I 1937 var det lykkedes frøknerne Louise Høyer og Marie Hesseldahl at leje Tølløse Slot' hovedbygning med dets 12 tdr. land store smukke park i Gammel Tølløse. Planen var ved hjælp af slottet, at indrette og udvide afdelingen for kostelever. De 2 frøkener flyttede ind på slottet i sommeren 1937, hvor de arbejdede hårdt på få klargjort kostafdelingen til skoleårets start i august 1937.

Før branden var slottet lidt af et eventyrslot. Hovedbygningen var på 3 etager inkl. tagetagen, opført i hollandsk renæssancestil. I midten af bygningen stod det smukke tårn, opført med kobbertag og spir. I tårnets indre var der en pompøs vindeltrappe, der forbandt alle etagerne.

Slottet skulle bruges til at huse kostelever. Undervisningen af både kostelever og byelever skulle forsat finde sted i stationsbyen Tølløse i skolens bygninger på Sejergårdsvej, lidt mindre end 2 kilometer fra slottet, hvor nedlæggelse af kostelevværelserne betød, at der kunne oprettes yderligere 2 skolestuer.

Stoltheden og håbet om en kostskole af internationalt tilsnit var stor hos de 2 frøkener. Frk. Louise Høyer udtrykte således i en dimissionstale fra 1938: "... vi bliver en enhed, en faktor i det danske samfund, vi bliver blandt dem, der betyder noget for Danmark, skaber værdier for vores land."

Udtalelsen skal også ses på baggrund af, at ud af de 112 eksisterende private realskoler dengang, var der kun 5, der ikke fik kommunalt tilskud til driften, heriblandt TMR, som i øvrigt var den eneste skole i kommunen, der var en realskole. Det blev en mangeårig kamp, at få Tølløse Kommune til at give tilskud til drift af en privat realskole og en kostskole.

1938 var også året, hvor de 2 frøkener – nærmest som professionelle markedsføringsfolk i Danmarksposten, fik indlagt "slotsbrochuren", en smuk tryksag, som gjorde skolen kendt i udlandet, og som hurtigt skabte et forstærket grundlag for en kostskole for udenlandsdanskernes børn. Danmarksposten var Dansk Samvirkes blad, som havde det formål at styrke forbindelsen mellem Danmark og danskere i udlandet.

Knud Binzer, var en ung og nybagt lærer, der flyttede ind på Slottet i 1937. I en artikel, medtaget i skolens Jubilæumsskrift fra 1995, skriver Knud Binzer om sin tid på kostafdelingen på slottet fra 1937 til 1939.

Knud Binzer fortæller, at når man kom ind på slotspladsen, så man den smukke hovedbygning med trappetårnet i midten. Indenfor var der en hall i engelsk stil med kamin. Til højre lå en slags jagtstue med træpaneler og en udstoppet musvåge som hang ned fra loftet med et lys i næbbet, som en loftslampe.

I jagtstuen havde frøknerne indrettet deres private kontor.

Tølløse Slot jagstuen.

Tølløse Slot spisestuen.

Til venstre for hallen lå spisestuen – møbleret helt i hvidt med fire langborde.

Gik man lige ud i hallen kom man ind i havestuen, et meget stort rum med fløjddøre ud til en terrasse mod parken. Havestuen var møbleret på en måde, som senere mindede om dagligstuen på kostskolen TMR på Sejergårdsvej i Tølløse Stationsby.

Bagved spisestuen var der en billardstue, som blev brugt af kostafdelingens elever, også at spille bordtennis, bob, skak og andet.

På 1. salen lå Riddersalen, som lå ubenyttet og umøbleret hen. Efter sigende af frygt for, at gulvet skulle brase sammen.

Til højre for riddersalen var der værelser til en lærerinde og kostskolepigerne. Hvor frøknerne sov, vidste ingen, og i hvert fald slet ikke de mandlige elever og lærere.

På 2. salen var der værelser til drengene og til 2 kostskolelærere, hvoraf den ene var Knud Binzer.

Rummet ud for vindeltrappen var indrettet til vaskerum for drengene med en række kummer. Det var det eneste sted på den etage, hvor der var rindende vand. Der var der et større soverum, hvor 6 drenge, mellemdrengene, som de blev kaldt, kunne sove.

Derudover var der værelser til de store drenge og i et af dem, boede brødrene Hagbart og Torben Skjalm Petersen, hvor Hagbart senere stiftede og drev den nok så berømte og stadig veldrevne butik, H. Skjalm P., på Nikolaj Plads 9 i København.

Fra værelserne var der en dejlig udsigt ud over parken – med voldgraven lige nedenfor.

Fra 2. salen førte en smal trappe op til kvistetagen, hvor det trofaste peldpar Hansen var indlogeret sammen med oldfruen, en ældre personlighed, som snarere mindede om en generalguvernante med papegøjer og kniplinger fra et barokhjem i den højere middelklasse.

Tølløse Slot havestuen.

Tølløse Slot, kostelevværelse.

I de 2 år Knud Binzer boede på slottet som skolelærer – fra 1937 til 1939 – var der ca. 40 kostskoleelever med en jævn aldersfordeling fra 7 til 17 år, dog flere drenge end piger.

Som kostskolelever omtaler Knud Binzer et sundt tvillingepar, hvis forældre boede på Sumatra. Det var tvillingebrødrene Knut og Preben Holst.

Hverdagen på kostafdelingen forløb med vækning og morgenmad i spise-stuen, hvor frøknerne sjældent var til stede.

De større elever cyklede til skolen i Tølløse By, men de små gik i en nogenlunde samlet trop de ca. 2 kilometer til skolen. I løbet af formiddagen kom pedellen hr. Hansen cyklende med frokostmadpakker.

Kosteleverne tog hjem på slottet efterhånden, som de fik fri. Lektielæsningen foregik på værelserne, før og efter middagsmåltidet kl. 18:00. De små læste dog kun lektier før middagsmåltidet. Fritiden kunne nydes i den skønt anlagte park, hvor der var nem adgang til "dyrehaven" med rydelige og gode gangstier.

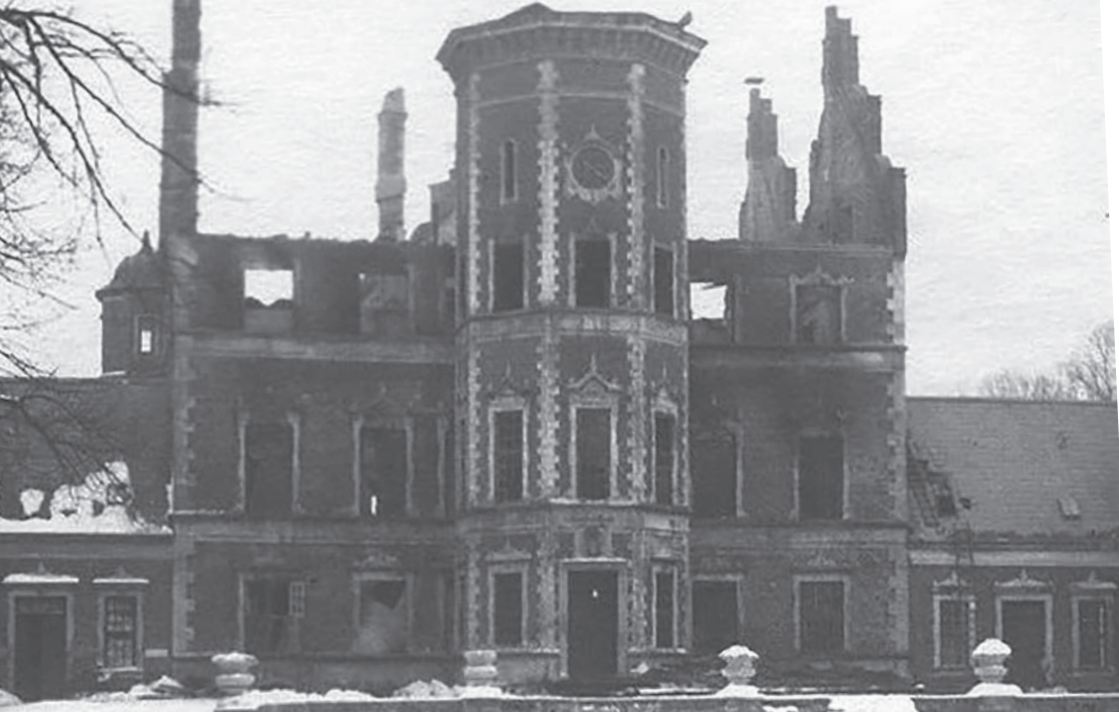
Dengang bar kostskoleeleverne 2 uniformer, henholdsvis en kakifarvet hverdagsuniform og en mørkeblå udgangsuniform, begge påsyet jakkerne med gyldne metalknapper med TMR' logo.

De små elever fik læst højt før sengetid, typisk fra Selma Lagerlöf bøger, som for eksempel "Nils Holgersen forunderlige rejse". Op mod jul holdt frk. Høyer allerede dengang at læse op af Dickens "Et Juleeventyr".

Der var danseskole for kosteleverne og enkelte byelever i slottets spisesal. Der var kun hjemrejse-weekend én gang om måneden.

Man må forestille sig, at det må have været noget af en oplevelse for de kostelever, som nåede at bo på Tølløse Slot og nyde slottets omgivelser inden branden. Slottet blev i øvrigt ejet af Peder Oxe fra 1558 til 1575, som dengang nåede at færdiggøre slottet med sidebygninger i netop hollandsk renæssance stil.

Man må også forestille sig, at frøknerne Louise Høyer og Marie Hessel-dahl var ganske lykkelige i de år fra 1937 og indtil branden i 1942. Deres drømme og idéer om en kostskole i Danmark, hvor kostskolen skulle indrettes med en slags hjemlig hygge for eleverne gennem en fælles dagligstue for elever og lærere, var en stor succes.

Tølløse Slot, brandtomt i sneen.

Tølløse Slot – den nye hovedbygning efter branden.

Tølløse Slot brænder

Det sunde tvillingepar, som Knud Binzer nævner i sin artikel, tvillingebrødrene Knut og Preben Holst, blev øjenvidner til branden den 22. februar 1942, som var en søndag.

Knut Holst lever stadig, han er i dag 91 år og har forsat en god hukommelse. Forud for denne artikel, har jeg besøgt ham for at genopfriske hans historie om branden i 1942.

Knut blev født i 1931. Han flyttede ind på Tølløse Slot sammen med sin bror Preben i sommeren 1939, begge var de dengang 8 år gamle. Da branden på slottet opstod, var de lige fyldt 11 år.

Han fortæller, at der i 1942 boede omkring 40 kostskoleelever på slottet, og at frøkenerne havde en bil, en høj gammel Ford, som man kan se parkeret til højre i fotoet af slottet fra 1939. Bilen solgte frøkenerne efter branden for at skaffe penge til ombygningen af skolen på Sejergårdsvej.

På 2. salen var der indrettet værelser til kostskoleeleverne, og et af dem var et større værelse, hvor de store kostelever sov. Et af værelserne tjente, som et "infirmier", hvor der var plads til at 2 syge kostskoleelever som "indlagt" der for at komme til hægterne.

Den nat slottet brændte lå Knut og Preben Holst på "infirmieret". De havde begge fået fåresyge. Værelset lå ved siden af det store værelse, som var de stores sovesal.

Knut Holst skriver sammen med John Bjørklund i KONTAKTEN nr. 100 fra februar 2003, en artikel om branden på slottet hvor det hedder: "Branden var en oplevelse af de barske".

En af de ting der står fast var, at det var fantastisk, at ikke en eneste kom til skade, og som det fremhæves i artiklen:

"Vi drenge mistede så godt som alt jordisk gods i den mest bidende, kolde vinternat, som Danmark oplevede i det århundrede. Med en forbløffende disciplin gik vi i sne til knæene. Ilden knitrede lystigt bag os, men vi forlod Tølløse Slot med en vis form for værdighed".

Det var en lykke, at ingen kostelever eller lærere omkom ved branden. Var blot en elev, lærer eller personale omkommet under branden, kunne det have knust alt for frk. Høyer og frk. Hesseldahl.

Branden blev omtalt på forsiden af både Berlingske Tidende og Politiken den 23. februar 1942.

Hvordan branden opstod

I Berlingske Tidende hedder det, at brande skyldtes uforsigtighed. En af kostskoleeleverne ville om aftenen tænde op i en kakkellovn på sit værelse. Knut Holst fortæller, at der dengang blev fyret med tørv i kakkellovnen. Da kostskoleeleven ikke kunne få det til at brænde rigtigt i kakkellovnen, tog han tørvebrændet ud af kakkellovnen og lagde det i en kasse, som han stillede ud på gangen, i den tro, at der "overhovedet ikke havde været gået fyr" i tørvebrændet.

Knut Holst fortæller, at på grund af krigen/besættelsen af Danmark var det dengang ikke muligt at få metalspande, som kunne bruges til at tømme kakkellovnene. Det var kun muligt at få træspande/kasser til brug for tømning af kakkellovnene.

Berlingske Tidende skriver videre, at ulmende gløder imidlertid må have ligget på bunden af kassen, og i nattens løb blev det til et bål, som har antændt gulvet og træpanelerne i Slottet, hvor så mange børn sov trygt uden at ane den fare, der truede både dem og lærerpersonalet.

Knut Holst fortæller, at dengang var vægge ikke isoleret på samme måde, som i dag. Slottets panelvægge var af træ, og væggen var isoleret med halm og aviser.

Berlingske Tidende rapporterer i sin artikel, at branden blev opdaget ved omkring 5-tiden om morgenen af en kostskole-elev, som boede på samme gang, som den dreng, der ville tænde op i kakkellovnen. Han alarmerede skolens lærere, som boede på Slottet. På det tidspunkt var der ca. 30 kostskoleelever på 2. etage, mens der sov 6 kostskolepiger på 1. sal.

Da der blev uro på gangen, var pigerne vågnet, men man mente at kunne slukke ilden hurtigt og gav dem besked om at gå roligt i seng. Ikke mange minutter efter stod det dog klart, at ilden allerede havde fat i slottets dobbelte paneler og gulvene, og alle børnene, piger som drenge fik ordre om så hurtigt som muligt at forlade deres værelser.

Klokken var henvend 7 om morgenen, da ilden slog igennem for alvor. Indtil da havde slottet ligget hyllet ind i en kvælende røg, men nu blev det pludseligt sådan, at folk i Tølløse, at himlen syntes dem rød af ild.

Knut Holst fortæller, at der opstod uro på det store soveværelse på 2. sal, som vækkede Knut og hans bror Preben. Hvad der skete, var de ikke helt klar over. I første omgang troede de, at der var udbrudt en stor hovedpu-dekamp inde på sovesalen.

Skolens pedel, hr. Hansen stod pludselig i døren ind til værelset, hvor Knut og Preben lå.

Knut fortæller, at da pedel Hansen åbnede døren til værelset, væltede der røg ind fra gangen.

Hr. Hansen sagde roligt til dem: "Vi skal ned i havestuen. Hver tager sin dyne over hovedet, og så følger I bare mig". Vi fik lige tid at forsyne os med det vigtigste tøj fra garderobeskabene.

Så sagde Hr. Hansen: "Tag hinanden i hånden, og I må ikke slippe taget."

Sådan gik vi ned fra 2. sal til havestuen, med dyner over hovedet, hånd i hånd, uden at vi kunne se meget, da røgen allerede var begyndt at blive tyk og gennemtrængende, mens ilden knitrende højlydt fra den store sovesal ved siden af.

Den dåd skulle pedel Hansen angiveligt have modtaget en fortjenstmedalje for.

I havestuen

Knut Holst fortæller videre, at i havestuen opholdt frk. Høyer sig. Vi satte os omkring hende med vores dyner. Vi var nærmest kun i pyjamas, og dynerne skulle holde os varme. Hun talte stille og roligt til alle kosteleverne, som sad i en kreds omkring hende. Ovenover kunne vi, som tiden gik, høre ildens knitren blive voldsommere og voldsommere.

På et tidspunkt rejste frk. Høyer sig og sagde: "Lad os gå ned til skolen. Nu er dette ikke vores hjem mere".

Disciplinerede gik alle elever ud i våbenhuset for at tage støvler og sko på for derefter at gå ud på gårdspladsen, pakket ind i dyner, hvor alle elever blev talt op. Alle var der.

Mens vi stod på gårdspladsen, kunne vi se, hvordan ilden smeltede tårnets kobbertag.

Pakket ind i dyner, satte vi kursen mod skolen. Kiggede vi bagud i den kolde nat, kunne vi se slottet stå i et flammer mod den mørke himmel.

Tølløse borgernes hjælpsomhed

Knut Holst fortæller, at der skulle skaffes plads til, at kostskoleeleverne kunne få et midlertidigt sted at bo. Derfor brugte brandfogeden, der var kommet med ind i byen, en megafon. Ned gennem hovedgaden i Tølløse råbte brandfogeden gennem megafonen: "Slottet brænder, hvem kan tage en elev."

Byens offervilje var stor. Knut Holst kom til at bo hos boghandler Lundorff, sammen med 2 elever mere. Lærerinde fru Topp klarede at skaffe husrum til fem-seks elever. De andre kostelever blev spredt ud over byen, så frk. Høyer og frk. Hesseldahl anede ikke, hvor de forskellige kostskolelever opholdt sig den første dag.

Formiddagen

Samme dags formiddag fortæller Knut Holst, at ved 11-tiden tog vi store elever ud til slottet. Det var et sørgeligt syn, der mødte os. Hovedbygningen var brændt ned, tårnet var væk. Det smeltede kobber lå på jorden, men var ved at blive fjernet af tyskerne. Der stod kun de sodsværtede vægge tilbage og en udvendig vindeltrappe af sten.

Forældre i uvidenhed

Knud Holst fortæller, at mange forældre dengang ikke havde telefon, da branden blev omtalt i Pressens Radioavis ved middagstid samme dag. Først til allersidst i radioavisen, blev det oplyst, at ingen var kommet til skade. Man må forestille sig, at mange forældre til kostskoleeleverne på skolen, må have siddet i panik foran deres radio, indtil de forløsende ord kom.

Problemer med at få slukket branden

Alene Tølløse håndsprøjte nåede hurtigt frem. Håndsprøjten kæmpede dog en forgæves kamp mod flammerne. Den stod på voldgravens tilfrosne is.

Berlingske Tidende skriver, at brandvæsenet havde sine problemer med at få brandsprøjter frem til slottet på grund af den hårde vinter. Falck' Brandkorps fra Holbæk og Holbæks Brandvæsen kunne ikke komme frem, da de sad fast i vældige snedriver ved Skimmede. Der måtte bruges kaner, som sneplove, for at komme gennem snedriverne. Ugerløse Zone-

brandvæsen brækkede bagakslen på sprøjten. En anden brandsprøjte fra Snertinge nåede først frem ved 9-tiden. Falck Brandkorps nåede først frem og umiddelbar efter Københavns Brandvæsen med en motorsprøjte. Da de nåede frem var hele hovedfløjen allerede omspændt af luerne.

Københavns Brandvæsen rejste en stige i højde med tårnet og fra stigen øverste trin kæmpede 2 brandmænd med ilden i tårnet. 2 minutter før kobbertaget med spir styrtede ned med meget rabalder og i en regn af gnister, nåede de 2 brandmænd at komme ned af stigen. Da kobbertaget med spir styrtede ned, kom branden under kontrol.

2 brandmænd kom til skade ved en eksplosion, som fandt sted inde i hovedbygningen. Årsager til eksplosionen fandt man ikke ud af.

Berlingske fortæller, at der et par gange tidligere i de fire år, der havde været kostskole på det gamle slot, var der optræk til brande af samme årsager, men hver gang var det lykkedes brandvæsenet at komme så hurtigt frem, at branden kunne kvæles, inden den var kommet til udbrud. Som nævnt ovenfor var de vældige snemasser skyld i at brandvæsenet ikke kom frem den 22. februar 1942, hvor der var snefygning og frostgrader ned til 7 graders frost.

Skaderne

Som nævnt gik det særdeles brandfarlige slots hovedbygning til grunde den 22. februar 1942.

Slottes ejer på det tidspunkt, en fabrikant H. Hollesen, "Golf Radiator". Han havde indrettet sig en lejlighed i Vestfløjen, hvor han opholdt sig af og til. Vestfløjen var truet af branden, men blev reddet.

Heldigvis var det "kun" hovedbygningen, der brændte. Slottets sidebygninger brændte ikke. Dengang blev brandskaden ifølge Berlingske Tiden økonomisk gjort op til kr. 320.000, en formue for 80 år siden.

Hovedbygningen blev dog ganske smukt genopført i hollandsk renæssancestil, dog kun med en 1. sal. og uden et nyt tårn.

Udfordringen

Med en urokkelig vilje og med dygtighed og iderigdom, nærmest som en fugl Phoenix, der stiger op af asken, fik de 2 frøkener omplantede deres ide om en kostskole for udenlandsdanskernes børn til de rammer, som skolebygningerne på Sejergårdsvej tillod.

TMR efter sammenbygningen i 1943.

Frk. Louise Høyer (t.v.) og frk. Marie Hesseldahl, ledere af Tølløse Mellem- og Realskole 1928-1962. Udateret foto.

Med stor velvilje og hjælp fra private, fra Baptisternes skole i Tølløse og andre venner af kostskolen, tog de 2 frøkener handsken op.

Bygninger på Sejergårdsvej blev i hast indrettet til at være i stand til at modtage så mange kostelever fra slottet som muligt.

Samtidig måtte der skabes plads til undervisning. De 2 bygninger, den ældre fra 1895 og den lidt yngre fra 1920'erne, som indeholdt en gymnastiksal, blev bygget sammen i løbet af 1942/43. Det skete på den måde, at den ældre bygning blev fordoblet i længden mod vest, således at de 2 bygninger blev fuldstændig og velproportioneret sammenhængende. Det skabte 8 klasseværelser og dermed plads til flere kostelever.

Gymnastiksalen i bygningen fra 1920'erne blev ombygget til dagligstuer, og møbleret i solid Chr. XIII' stil.

Møbler fra slottets vinterstue var heldigvis blevet reddet, idet nogle af de større kostskolelever i samarbejde med frk. Høyer hjalp med at bære møbler og flyglet ud af vinterstuen og ud i sneen.

I stedet for i bygningen fra 1920'erne lejede frøkernerne en 1. sal på byens Afholdshotel, som blev den "nye" gymnastiksal.

Heldigvis var der i den periode, hvor sammenbygningen af de oprindelige 2 bygninger fandt sted, åbnet op for, at private realskoler kunne optage statslån, hvilket hjalp på finansieringen af de nye projekter.

Frøkernerne solgte som nævnt deres høje gamle Ford for at skaffe penge i kassen og for at spare. Allerede den 23. august 1943 var kostskolen TMR i Tølløse Stationsby på Sejergårdsvej klar til at blive festligt genindviet med officiel statslig deltagelse.

På imponerede vis og med jernvilje, lykkedes det frøkernerne Louise Høyer og Marie Hesseldahl at få skolen/kostskolen til at fungere i nye solide rammer med nøjagtigt det samme idégrundlag, som i slotsperioden. Det var et idégrundlag, som holdt i flere årtier, og som har været med til at give et mylder af erindringer for de mange kostskolelever, som boede, levede og lærte på kostskolen TMR/Den selvejende institution Sejergårdsskolen og også for de mange byelever.

INDKALDELSE

til ekstraordinær og ordinær generalforsamling lørdag den 21. maj 2022
kl. 12.00 på Svogerslev Kro, Svogerslev Hovedgade 45, 4000 Roskilde
samt indbydelse til frokost

Frokosten er gratis dog ikke drikkevarer. Ægtefælle/ledsager er velkomne.

DAGSORDEN til den ekstraordinære generalforsamling:

1. Valg af dirigent
2. Ændring af Elevforeningens vedtægter §4, stk. 4.3 (bilag)
Ændring af Elevforeningens vedtægter §7, stk. 7.4 (bilag)
Forslagene blev 1. gang fremlagt på generalforsamlingen den 3. oktober 2021
3. Eventuelt

DAGSORDEN til generalforsamlingen:

1. Valg af dirigent
2. Bestyrelsens beretning
3. Forelæggelse af regnskabet til godkendelse
4. Indkomne forslag
5. Valg til bestyrelsen, samt valg af suppleanter
På valg er:
 - * Bendt Ole Løike, R66 (villig til genvalg)
 - * Trine Borre (villig til genvalg)
 - * Klaus Lunøe, R64 (villig til genvalg)
 - * Michael Huusom, R64 (ønsker ikke genvalg)
 - * Finn Helmer, R67 (villig til genvalg)
 - * Kirsten Sørensen, R67 (villig til genvalg)

6. Valg af revisor og revisorsuppleant:

På valg er:

- * Flemming Jørgensen, R67
 - * Kirsten Kierulff-Hansen, R51
7. Fastsættelse af kontingent
 8. Eventuelt

Forslag der ønskes behandlet på generalforsamlingen skal være formanden skriftligt i hænde 14 dage før generalforsamlingen, hvilket vil sige senest den 7. maj 2022.

Foreningens reviderede regnskab udleveres og kommenteres på generalforsamlingen.

Tilmelding senest torsdag den 12. maj 2022 til:

Bendt Ole Løike, 2248 7862, e-mail: bo.loike@gmail.com eller Troels Hallig, 2423 2658, e-mail: th@troels-hallig.dk

Med venlig hilsen
Bestyrelsen

Skoleleder Eva Hede.

NYHEDSBREV APRIL 2022

Af skoleleder Eva Hede

Endelig slap coronaen sit tag i os. Man skulle have troet, at snakken og bekymringerne blev siddende i både elever, personale og forældre, men den forstummede forbavsende hurtigt.

Nu ser vi ind i et lyst og pandemifrit forår, hvor vi igen kan være sammen med hinanden både i faglige og sociale sammenhænge. Alle trænger til at leve og opleve sammen. Alt det forsømte skal indhentes og mange klassearrangementer bliver gennemført, nu hvor klasserne igen kan hygge sig sammen og med deres forældre.

Vi ser frem til de mange kommende musikalske arrangementer; huskoncerter i denne uge, forårskoncert den 26. april og Festivaldag med salg fra klasseboder og livemusik fra scenen den 20. maj. Det er særlig dejligt at kunne tage imod forældre og søskende på skolen, da samarbejdet med

forældrene bliver meget lettere og bedre, når vi kan være i samme rum og de får indblik i, hvad deres børn egentlig laver i skolen.

Vi har på skolen oplevet en stor interesse for ledige pladser de sidste 2-3 måneder, og håber på at nogle af vores små klasser kan blive lidt større hen over sommeren. Samarbejdet med markedsføringsfirmaet Generation samt ansættelsen af vores nye It-medarbejder har skabt gode og nye muligheder ift. udarbejdelse af pr-materiale og selvproducering, som vi ikke har haft tidligere. Det er en fornøjelse at se arbejdet giver gode resultater. For vi har brug for det, hvis vi fremadrettet skal drive den skole, som vi mener er den bedste for eleverne.

2. maj begynder vores nye små spireelever i før-skolen. Det er en stor dag, hvor de nye skoletasker skal luftes og penaltuset tages i brug for første gang. Vi bruger maj og juni måned til at gøre eleverne fortrolige med og trykke ved det nye sted og ikke mindst hinanden. Børnene kommer fra mange forskellige børnehaver, hvor kun nogle enkelte følges videre til vores skole. Vores pædagoger har stor erfaring med arbejdet omkring spireklasserne og ved hvad der skal til for at skabe en god skolestart med tryk og nærvær.

Sommerens afgangprøver for FP9 og FP10 er igen i år blevet reduceret, hvilket betyder at vores afgangsklasser skal op i færre fag end de planlagte. De længe ventede praktiske prøver for 8. klasserne er også aflyst. Vores elever var ellers klædt godt på til den nye prøveform, og vi ærgrer os en smule over aflysningen der. Vi er dog glade for, at eleverne trods alt får mulighed for at gå til prøve og få den erfaring det medfører. Det er væsentligt, da de fleste vælger den gymnasiale vej efter afslutning hos os. Sidst i januar måtte skolen desværre sige farvel til sin afdelingsleder på efterskolen, Stig Kaufmanas. Vi har pr. 6. april ansat Mette Holmbjerg i den stilling. Mette er læreruddannet og har været efterskolelærer i 23 år samt haft sit eget konsulentfirma med coaching og personlig udvikling de sidste 3 år. Nu var hun klar til at kaste sig ud i lederopgaven. Vi glæder os til samarbejdet med Mette.

Efterskolen tager på deres årlige udlandsrejse midt i april, der som tidligere går til Holland på 3 flodbåde med indlagte stop, hvor der kan gives gadekoncerter og kigges på den Hollandske kultur.

Det tekniske personale har også fået ny leder. Anne Thunbo blev ansat som køkkenleder midt i marts og vi aner allerede nye boller på suppen og

højt humør i køkkenet. Dagligdagen med eleverne omkring sig er ny for Anne, men hun er fuld af gå-på-mod og god energi, som smitter af på dem hun omgiver sig med.

Vores samarbejde med lokalområdet og vores virke udadtil har under coronaen været sat en anelse på pause. Men de trofaste sponsorer har trods nedlukning og færre koncerter bakket ufravigeligt op om de få mulige koncerter, vi har kunnet afvikle. Siden februar har vi haft besøg af Ulla Abdulla-band, der sang og underholdt de alleryngste gæster og dernæst gæstede pianisten Katrine Gislinge skolen ved en udsolgt klassisk koncert, hvor Beethoven, Chopin og Debussy var på programmet. Onsdag den 11. maj kommer det unge talent Mads Christian (kendt fra X-factor) og besøger vores yngre publikum. Vi glæder os til musik for fuld udblæsning i vores hal igen.

Ellers går foråret med at tilrettelægge det kommende skoleår, ansætte nye medarbejdere og gøre skolen klar til at tage hul på endnu et godt og lærerigt år.

**Advokatfirmaet
Lunøe | Schack Petersen**

Advokat Klaus Lunøe (H)
Advokat Anne Schack Petersen

Ny Adelgade 5, 1. - 1104 København K
Tlf. 7020 8031 – Mobil 2444 3458
CVR.nr 40047026

Jeres e-mailadresse bedes venligst oplyst på mail sendt til Troels Hallig: th@troels-hallig.dk

Bestyrelsen vil bruge e-mailadresserne i forbindelse med udsendelse af KONTAKTEN, indkaldelse til generalforsamling, invitation til julemødet samt øvrig relevant information.

Der gøres samtidig opmærksom på, at alle oplysninger om foreningens medlemmer opbevares i henhold til regelsættet om opbevaring af personfølsomme oplysninger.

På forhånd tak.

Bestyrelsen

KOMMENDE ARRANGEMENTER

JULEMØDE 2022

Julemødet afholdes søndag den 20. november 2022 kl. 12:00, hvor vi mødes på Sejergaardsskolen ved frøknernes mindesten.

Ledsagere er meget velkomne.

Efterfølgende er Elevforeningen vært ved en frokost på:
Restaurant Herthadalen, Slangealleen 1, 4320 Lejre

Tilmelding senest tirsdag den 1. november til:
Troels Hallig, tlf.: 2423 2658 eller på e-mail: th@troels-hallig.dk

Bestyrelsen

IN MEMORIAM

Anders Larsen

Tidligere bestyrelsesformand på Sejergaardsskolen, Anders Larsen, er død efter længere tids sygdom, 51 år.

Anders Larsen var i det seneste halvandet år af sit liv ramt af en uhelbredelig sygdom, men det fik ham ikke til at stoppe med sine aktiviteter. Han deltog stadig i et vist omfang i arbejdet på sin egen ingeniør-virksomhed, Q-Interline, i Tølløse, hvor han nåede at markere virksomhedens 25-års jubilæum 1. november i fjor, og omtrent samtidig blev den børsnoteret på Nasdaq. Anders var også drivkraften bag etableringen af det selskab, som i disse år udvikler Mostparken i den centrale del af Tølløse.

Anders Larsen voksede op i Svallerup ved Kalundborg. Han er uddannet elektronikingeniør og fik i 1992 ansættelse hos Kemp & Lauritzen. Derefter blev det til et års tid hos Tillquist Proces, inden han stiftede Q-Interline i 1996.

Anders Larsen var initiativtager til etableringen af Mostparken Tølløse ApS. I 2019 gik han via sit eget selskab Stengård Invest ApS sammen med fem andre investorer om at købe og udvikle den store, centrale grund i Tølløse, hvor tidligere mostfabrikken lå. Grunden lå ubenyttet hen, men som direktør i Mostparken Tølløse ApS frem til 1. juli i fjor gjorde Anders Larsen en utrættelig indsats for at få den første bygning op at stå. Den var færdig i fjor og indeholder lægehus, restaurant og kontorer til hjemmeplejen. Der er nu taget skridt til at sætte gang i arbejdet med en lokalplan, der skal munde ud i, at der kan opføres lidt mere end 100 boliger på grunden.

Anders Larsen var en ildsjæl, der også deltog i en række andre aktiviteter i lokalområdet. Han var blandt andet i flere år fodboldtræner for drengehold i Tølløse og medarrangør af Slotsløbet i Tølløse. Fra 2014 var Anders Larsen med i repræsentantskabet i Holbæk Erhvervsforum, og i 2017-2020 var han valgt til bestyrelsen, heraf en periode som næstformand.

Anders Larsen var også musiker, og i 2015 var han med til at etablere 80'er-bandet "The Formænd" sammen med bl.a. de tidligere formænd i skolens bestyrelse, Peter Andersen og Steen Bjerregaard samt skolens nuværende leder, Eva Hede. I "The Formænd" spillede Anders guitar og var en humørbombe og indpisker for de øvrige medlemmer.

Anders' alt for tidlige død efterlader et kæmpe tomrum hos alle os, der kendte ham. Anders Larsen efterlader sin kone, Trine Rasmussen, og fem voksne børn.

Æret være hans minde.

Holger Beck
Musikskoleleder
Sejergaardsskolen

IN MEMORIAM

Birgitte Frigast

Efter kortere tids sygdom gik Birgitte Frigast bort den 6. februar 2022.

Birgitte gik som byelev på TMR/Sejergaardskolen i 2 år fra 1964/66. Hun var min stedsøster, og jeg har kendt hende fra hun var 8 år gammel.

Hendes far Peter Frigast kom fra et ægteskab med 3 børn, hvor Birgitte var den ene af de 3 børn. Peter Frigast giftede sig i 1958 med min mor, som kom fra et ægteskab med 2 børn, min bror Mikael og jeg, som i årevis var kostskoleelever på Tølløse kostskole.

Vi 5 børn, i det sammenbragte ægteskab, var samlede mange weekender og ferier dengang, i et hus på landet, Jægerhuset, en stråtækt bindingsværksidyl, som lå i Ulkestrup, helt op af Torbenfelts skove, kun ca. 20 km fra kostskolen. Birgitte og jeg var lige gamle, født samme år i maj måned 1948.

Hun var frisk, ikke bange for at udfordre os drenge, blandt andet på tennisbanen i Mørkøv, som lå overfor Mørkøv station og ikke langt fra Mørkøv Kro. Hun deltog i at slå græs, vaske biler, købe ind i Skamstrup, Mørkøv og Undløse.

Hun klatrede i træer, og det var hun god til. Men engang gik det galt. Hun var klatret op i træ i Torbenfelts skove, hvis grene rakte sig ud over et stendige. En af grenene var åbenbart halvrådden, knækkede og Birgitte faldt ned på stendiget på maven. Det var slemt, det sortnede for hende og hun kunne dårligt komme op at stå. Jeg spurtede hjem ad skovvejene, fik fat i hendes far, der bleg satte sig bag rattet, kørte i fuld fart ud til Birgitte, som kom gående ikke langt fra træet, støttet af sin lillesøster. Hun blev i en fart

kørt til lægen i Mørkøv og videre derfra til Holbæk sygehus. Hun havde det rigtig dårligt. Heldigvis havde hun ikke brækket noget, men hendes milt var sprængt, og hun skulle længe forholde sig i ro.

Mange gode minder har jeg om Birgitte, da hun var barn og teenager. Hun var også god til at tegne, spille kort og andre spil for at fordrive tiden. Vi sad også klistrede foran det sort/hvide arena fjernsyn, når Familien Flintstone eller Robin Hood dengang rullede hen over skærmen lørdage eftermiddag. Jo, der var gang i Birgitte.

I sine unge år rejste hun til Paris for at studere fransk. Hun valgte derefter at gå modelvejen. Hun var en smuk ung kvinde og nåede langt i sin modelkarriere gennem modelbureauet Eileen Ford og i sit samarbejde med modefotografen Leif Schiller.

Hun var også omkring Danmarks Radio og TV, hvor hun blandt andet deltog i Otto Leisner' TV-show: "Den gyldne pil". Her havde Birgitte den rolle at hjælpe deltagerne til rette med den elektroniske skydning, overdrage gaver mv. Showet var utrolig populært og kendt for vendingen: "På med pilen, Palle".

Efter karrieren som model blev hun billedvæver, og tog en uddannelse som kunstmaler.

Birgitte var på alle måder også en kreative begavelse. Allerede som barn, da hun boede i Lyngby med sin mor, lavede hun ved juletid altid selv de julegaver, som hun gav væk. Når hun ved juletid lavede marcipan og kager hjemme hos sin bedste venindes mor, fremstillede hun fantastiske ting. Hun syede og syede om, længe inden det blev moderne at købe genbrug og fikse det op. Hun lånte sin bedstemors kjoler, og syede lidt om og lignede en dronning i alt aflagt tøj.

I 1986 fik hun ideen til at begynde at lave julenisser. I begyndelse blev julenisserne håndproducerede, en for en. Senere, da efterspørgslen tog fat, kom tiden til at starte en egentlig produktion af julenisser. Birgitte fandt frem til, at Kina var det bedste sted at få produceret julenisserne, som alle skulle have porcelænsansigter. I Kina var der netop virksomheder, som havde erfaring med produktion af små porcelænsansigter til dukker, og dermed også til julenisser.

Det var en gigantisk og livslang opgave, hun gik i gang med. Hun designede selv hver eneste nye julenisse, som skulle sættes i produktion. Hun måtte rejse til Kina igen og igen, nogle gange bo i Kina i lange perioder, for at sikre, at julenisserne blev produceret i høj kvalitet. Faktisk ejede hun en fabrik i Kina med ca. 50 ansatte. Hun fik succes med sine julenisser, som solgte godt. Finanskrisen i 2008 medførte imidlertid nogle økonomisk hårde år for Birgittes virksomhed. Til glæde for Birgitte gik hendes 2 sønner ind i virksomheden. De hjalp til med at få virksomheden på fode igen.

Så kom Coronaen, lukkede Kina og lukkede Italien, hvor alle porcelæns-hovederne lå. Indtægterne fra nisserne forsvandt næsten. Hun måtte igen være kreativ, fik skrevet en bog om sine forunderlige oplevelser i Kina med titlen "Min pige, dem får du aldrig solgt". Hun begyndte at sælge tøj og meget andet fra sin galleri/butik i Tisvildeleje, selvom hun egentligt ikke brød sig om at sælge tøj, men hun skulle leve.

Hun var myreflittig og arbejdede alt for meget i forhold til, hvad hun kunne klare. Hun var en fighter til det sidste. Livet igennem var Birgitte modig. Altid forsvarede hun, hvad hun havde kært. Sine meninger, sine sønner, sine hunde, sine bedste venner.

I et kærligt minde om Birgitte.

Klaus Lunøe

Tal

Kig godt på de tre bogstaver. Læser du ordet "tal" som i et regnestykke? Eller tal som i en invitation til samtale? Mange regner med, at sådan nogen som os udelukkende tænker på tal. Altså på de røde og de sorte, de store og de små. Men virkeligheden er, at relationer og samtale er altafgørende for os. Dialog er vejen til fælles værdi. Det har vi altid in mente. Derfor står der for os både tal og tal.

Lad os mødes om din virksomheds forretningsmæssige udfordring.

Kontakt

PwC
Eventyrvej 16,
4100 Ringsted
T: 3945 3945

Revision. Skat. Rådgivning.

TMR ELEVFORENINGEN

v/formand og Elevforeningens

repræsentant i skolens bestyrelse

Bendt Ole Løike

Løvsangervej 44

4000 Roskilde

Telefon +45 2248 7862

bo.loike@gmail.com

E-mail: info@tmr-elevforeningen.dk

www.tmr-elevforeningen.dk